

בתגובה ל"לעלייה יש השלכות לא פשוטות", מאת צביקה קליין, גיליון פרשת וילך



המצב בישראל מתקדם

אני מעריך את הרב כתרילאל "קני" ברנרד ואני מזדהה עם חלק גדול מהשקפתו. לכן הצטערתי על אידיויקים, בלשון המעטה, של צביקה קליין וגם של ברנרד בריאיון של קליין עם ברנרד.

קליין תיאר מצב שלפיו האורתודוקסיה המודרנית בארה"ב יותר מתקדמת בעניין הגישה להומוסקסואליות והומוסקסואלים מהציבור הדתי לאומי בישראל. הוא כותב: "לפני 12 שנה נערך בישיבה יוניברסיטי פאנל לא רשמי שבו נחשפו בוגרי המוסד שהינם בעלי נטיות הומוסקסואליות. בפאנל השתתפו רבנים ואף ראש ישיבה אחד. אני אומר לברנרד שהאירוע התקיים אולי עשור – אם לא יותר – לפני שמוסד דתי־ישראלי היה יכול להכיל דבר כזה". גם ברנרד עצמו קבע: "זה לא היה יכול לקרות כאן בישראל". אינני יודע מאין הם לוקחים זאת. העובדות שונות, והסימנים מעידים שהמצב הוא הפוך.

במאמר שכתבתי ב־2009, הזכרתי שבאירוע לרגל השנה הראשונה של "חברותא", ארגון של הומואים דתיים, אורח הכבוד היה הרב יעקב מרן, ראש ישיבת הר עציון. ימים אחדים אחרי שהתפרסם המאמר התקשר אלי ד"ר לורנס גרוסמן מהוועד היהודי האמריקאי, מומחה ליהדות האורתודוקסית בארה"ב, ואמר שהוא מאוד מופתע מקריאת מאמרי, ושאי־אפשר לדמיין דבר כזה בקהילה האורתודוקסית בארה"ב.

בחודש דצמבר של אותה שנה, 2009, אכן התקיים בניו יורק פאנל תחת הכותרת "להיות הומואים בעולם האורתודוקסי מודרני", בחסות בית הספר לעבודה סוציאלית של ישיבה יוניברסיטי על שם וורצוויילר. הפאנל הונהג על ידי המשגיח הרוחני בישיבת רבנו יצחק אלחנן של ישיבה יוניברסיטי, הרב יוסף בלאו. הרב בלאו התחיל בקביעה חד משמעית שלא יהיה דיון בהלכה ושההתמקדות תהיה באתגרים ובסבל של הומואים בקהילה אורתודוקסית. בפאנל היו שלושה בוגרים ותלמיד ישיבה שסיפרו על חוויותיהם. כעבור כמה ימים הצטברו מגוון של תגובות שליליות מתוך הישיבה. מכתב חתום בידי נשיא האוניברסיטה, דיקן המדרשה וחמישה מבכירי הר"מים הצהיר: "הפעילות ההומוסקסואלית מהווה תועבה... ואין לפרסם או לחפש לגיטימציה אפילו לאוריינטציה ההומוסקסואלית".

התגובה השלילית החזקה ביותר הגיעה כעבור ימים אחדים מאת הרב מאיר טברסקי, המחזיק בקתדרה ע"ש לייב מרקין. הוא הגדיר את הפאנל כחילול השם, וטען כי "האהדה המתאימה נכונה ומוצדקת, אבל היא פרודיה כאשר הסימפטיה מופעלת ומנוצלת בצנינות כדי ליצור לגיטימציה, ליצור קטגוריה חדשה של יהודי שאמור להיות מסוגל לצאת מן הארון ולהזדהות כתועבה".

אכן, הגישה להומוסקסואלים בקהילה האורתודוקסית

המודרנית בארה"ב עברה שינוי מאז והיא הרבה יותר אמפתית למצבם של הומוסקסואלים, אבל נראה שהמצב בישראל עדיין יותר מתקדם. למשל, בכנס בנושא "משפחה בהיווצרות" שהתקיים במכון שלום הרטמן בירושלים במאי 2014, בחסות "בת קול" – ארגון לסביות דתיות, בין חברי פאנל הפתיחה היו הרב אבי גיסר והרבנית אסתי רוזנברג ושניהם דיברו בצורה אמפתית. לא ידוע לי על אישים בולטים כאלה בקהילה האורתודוקסית המודרנית בארה"ב שהביעו אז עמדות כאלה בגלוי ולעיני כול.

חיים א' וקסמן

פרופ' חיים א' וקסמן הוא ראש החוג למדעי ההתנהגות במכללה האקדמית הדסה וסוציולוג משתמחה ביהודים ויהדות בארה"ב ובישראל